

DOF annoncerede FiNN (Fugle i Ny Natur) projektet på omtrent samme tidspunkt, som Folketinget vedtog gennemførelsen af Den Grønne Trepert. I Den Grønne Trepert forventer man at etablere i størrelsesordenen 400.000 ha skov og andre typer af ny natur ved omlægning fra landbrugsdrift – altså en omlægning af 15% af Danmarks areal.

Da jeg hørte om FiNN-projektet, gættede jeg på, at det var for denne omlægning, DOF ville undersøge de medfølgende ændringer i fuglelivet. Der kunne passende laves optælling i berørte områder før omlægning og 2, 5, 10 og 20 år efter. Et sådant projekt kunne have givet spændende resultater. Vi kunne have fulgt ændringerne ved hjælp af standardpunkttællingerne og registreret habitatforandringerne ved hjælp af punkttællingernes naturtyperegistreringer.

Men FiNN er noget helt andet. Det er et treårigt projekt, som DOF og Københavns Universitet har ansvaret for.

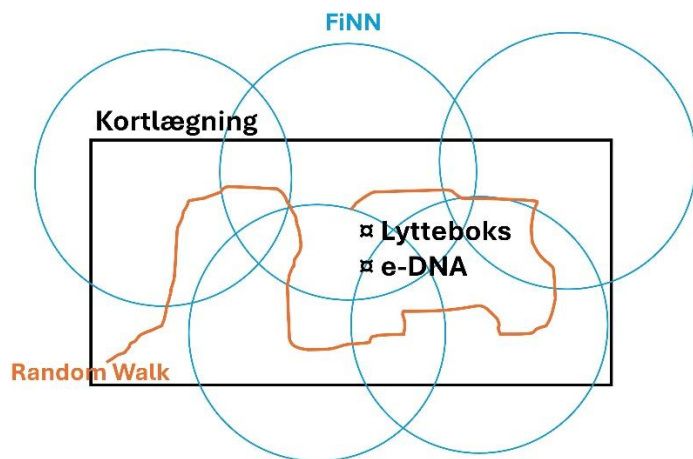
I den ene del, Lille FiNN, ønsker man i 10-20 små områder fordelt over landet at sammenligne resultater opnået ved hjælp af fem forskellige fugleregistreringsmetoder: Den klassiske **kortlægning** af ynglerevire i et mindre område, registrering med den for DOF nye **Random Walk** metode i samme område samt **FiNN-tællinger**, som svarer til Spontantællinger, og som kan dække et større område. Der vil blive suppleret med resultater fra **lyttebokse** samt "støvsugere" til at registrere **e-DNA** opsat i nogle af områderne.

I den anden del, Store FiNN, ønsker man i alle tre år at få udført FiNN/Spontan-tællinger i nogle flere og større områder.

I denne artikel kommer jeg med nogle overvejelser om undersøgelserne.

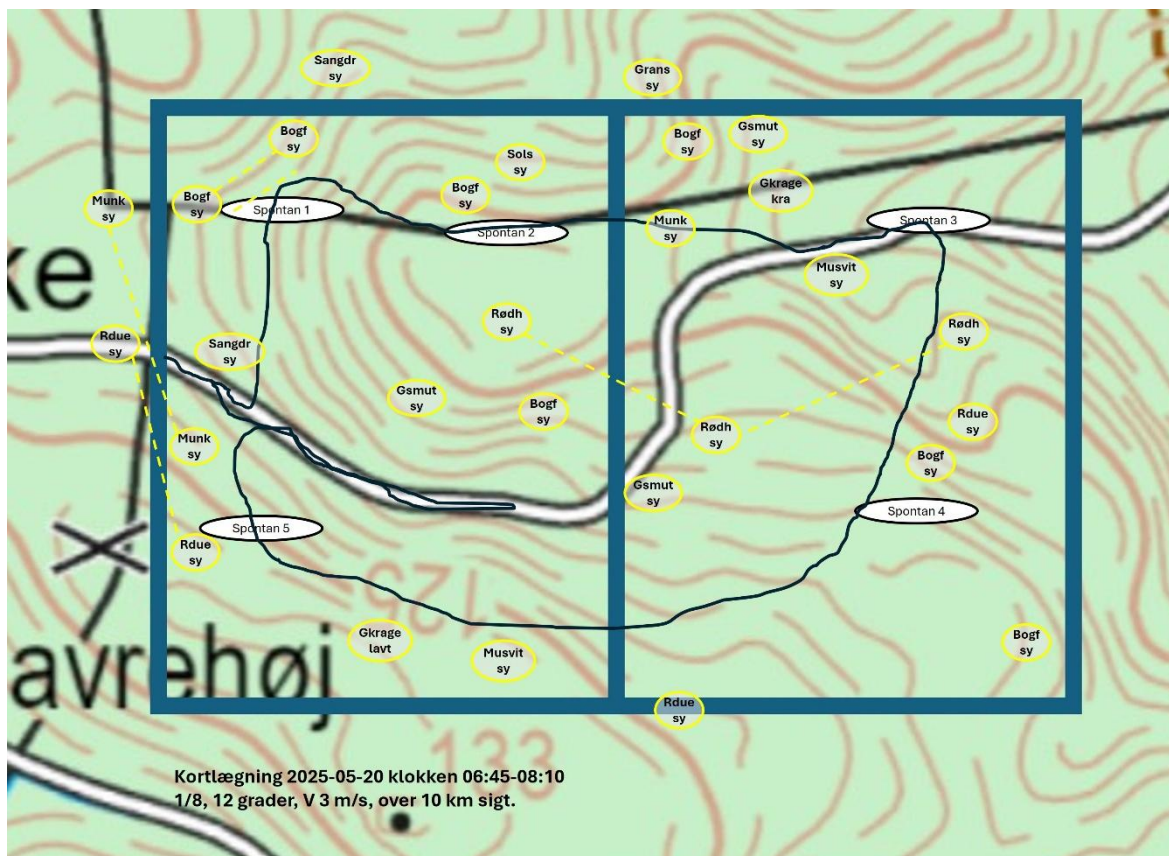
Lille FiNN – Sammenligning af registrerede fugle i et område ved anvendelse af forskellige metoder målt i forhold til den "faktiske" forekomst

Tidligt i projektet blev det meldt ud, at 10-20 Lille FiNN områder skulle undersøges ved hjælp af Kortlægning, Random Walk, FiNN, lytteboks og e-DNA. Primo juni 2025 forlyder det, at antallet nok blive 7-8 med Kortlægning, Random Walk og FiNN, heraf 3-5 desuden med lytteboks og e-DNA.

Eksempel på registreringsmetodernes fordeling i Lille FiNN område.

Til at fastlægge den faktiske forekomst af antal ynglepar anvendes Kortlægningsmetoden. Ved denne undersøges området 10 gange. For hver gang indtegnes territorietilknyttede fugle på et kort. Ved sammenholdelse af fx syngende hanners placering på de 10 kort, fastlægges de enkelte arters yngleterritorier.

Eksempel på resultater fra Kortlægning, Random Walk og FiNN/Spontan tællinger i Kliteskoven på Møn 20. maj 2025.

For at få så præcise mål for forskelle mellem, hvad der registreres ved anvendelse af de forskellige optællingsmetoder, bør det rent metodemæssigt være sådan, at "alt andet (bortset fra optællingsmetoden) er lige".

Resultaterne fra de tre optællingsmetoder, Kortlægning, Random Walk og FiNN, vil alt andet lige være mest sammenlignelige, hvis optællingerne blev udført:

- Af samme observatør
- På samme tidspunkt
- I samme område

Det kunne man kalde den ideelle situation.

Og for at få bredere kendskab til forskelle mellem resultater opnået med de forskellige registreringsmetoder, bør registreringerne blive gennemført i forskellige naturtyper som fx skov, agerland og mose.

INDTÆGNINGSRESULTAT			
L.N.	Artsnr.	Antal	Tidspunkt
1	1	1	07:28
2	1	1	07:28
3	1	1	07:28
4	1	1	07:27
5	1	1	07:28
6	1	1	07:28
7	1	1	07:28
8	1	1	07:28
9	1	1	07:28
10	1	1	07:28
11	1	1	07:28
12	1	1	07:28
13	1	1	07:28
14	1	1	07:28
15	1	1	07:28
16	1	1	07:28
17	1	1	07:28
18	1	1	07:28
19	1	1	07:28
20	1	1	07:28
21	1	1	07:28
22	1	1	07:28
23	1	1	07:28
24	1	1	07:28
25	1	1	07:28
26	1	1	07:28
27	1	1	07:28
28	1	1	07:28
29	1	1	07:28
30	1	1	07:28
31	1	1	07:28
32	1	1	07:28
33	1	1	07:28
34	1	1	07:28
35	1	1	07:28
36	1	1	07:28
37	1	1	07:28
38	1	1	07:28
39	1	1	07:28
40	1	1	07:28
41	1	1	07:28
42	1	1	07:28
43	1	1	07:28
44	1	1	07:28
45	1	1	07:28
46	1	1	07:28
47	1	1	07:28
48	1	1	07:28
49	1	1	07:28
50	1	1	07:28
51	1	1	07:28
52	1	1	07:28
53	1	1	07:28
54	1	1	07:28
55	1	1	07:28
56	1	1	07:28
57	1	1	07:28
58	1	1	07:28
59	1	1	07:28
60	1	1	07:28
61	1	1	07:28
62	1	1	07:28
63	1	1	07:28
64	1	1	07:28
65	1	1	07:28
66	1	1	07:28
67	1	1	07:28
68	1	1	07:28
69	1	1	07:28
70	1	1	07:28
71	1	1	07:28
72	1	1	07:28
73	1	1	07:28
74	1	1	07:28
75	1	1	07:28
76	1	1	07:28
77	1	1	07:28
78	1	1	07:28
79	1	1	07:28
80	1	1	07:28
81	1	1	07:28
82	1	1	07:28
83	1	1	07:28
84	1	1	07:28
85	1	1	07:28
86	1	1	07:28
87	1	1	07:28
88	1	1	07:28
89	1	1	07:28
90	1	1	07:28
91	1	1	07:28
92	1	1	07:28
93	1	1	07:28
94	1	1	07:28
95	1	1	07:28
96	1	1	07:28
97	1	1	07:28
98	1	1	07:28
99	1	1	07:28
100	1	1	07:28

Eksempel på resultater fra Random Walk tælling i Kliteskoven 20. maj 2025.

Ideel situation:

	Kortlægning	Random Walk	FiNN	Lytteboks	e-DNA
Observatør	Samme	Samme	Samme		
Tidspunkt	Samme	Samme	Samme	Overlap	Overlap
Område	Samme	Samme	Omtrent ens	Samme sted	Samme sted

Hvis samme person samtidig gennemfører alle tre typer optællinger, kan det pr. gang gøres på omkring 1,5 time og med 10 kortlægningstællinger på 15 timer.

I FiNN projektet har DOF og Københavns Universitet valgt at opsætte andre regler for observatører, tidspunkter og områder.

DOF-KU-tilgang:

	Kortlægning	Random Walk	FiNN	Lytteboks	e-DNA
Observatør	Kun Kortlæg	Må både Random Walk og FiNN	Må både Random Walk og FiNN		
Tidspunkt	Andre end øvrige	Andre end øvrige	Andre end øvrige	Overlap	Overlap
Område	Samme	Samme	Omtrent ens	Samme sted	Samme sted

DOF-KU har valgt:

Observatør:

For kortlægning skal det være en anden, evt. flere andre, end den/dem, som laver Random Walk og FiNN. Tidspunktet bliver dermed et andet/andre for Random Walk og FiNN. For Random Walk og FiNN kan der både være tale om forskellige optællere mellem metoderne og inden for den samme metode.

Område:

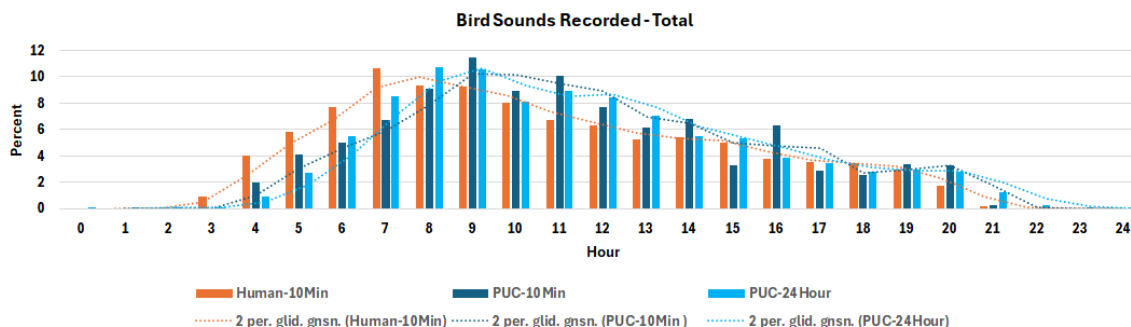
Kortlægning og Random Walk dækker samme område. De samlede FiNN tællinger kan dækket et større område end kortlægningen, og de enkelte FiNN-tællingers områder kan overlappe.

Naturtype:

DOF-KU har valgt, at undersøgelserne kun gennemføres i skove. Det bliver derfor ikke muligt at få belyst, hvordan forskellene mellem optællingsresultaterne for de forskellige metoder varierer alt efter naturtypen.

Sammenlignelige resultater for lytteboks og person

The percentage of recorded bird sounds of all species in each hour for human listener in 10 minutes per hour (red), a BirdWeather PUC in 10 minutes per hour (dark blue) and a BirdWeather PUC in 24 hours (light blue). Running averages are shown as dotted lines.

I forbindelse med en undersøgelse af, om lyttebokse kan anvendes som supplement til fugleregistrering ved bl.a. vores fuglestationer, er jeg ved at lave en "samlytning" med en BirdWeather PUC lytteboks. ([Se artikeludkast](#)). Det ser meget lovende ud. Her er vist, hvordan kurven for forløbet at fuglelyde registreret døgnet igennem har samme form for lydregistrering udført af et menneske og af en lytteboks.

Store FiNN – Sammenligning ved hjælp af samme metode af fugleforekomsten i forskellige områder med forskellige naturtype/habitat og driftsform

Resultaterne vil alt andet lige være mest sammenlignelige, hvis optællingerne blev udført:

- Med samme metode alle tre år
- Af samme observatør
- På samme tidspunkt
- Med samme måde at registrere naturtype/habitat og driftsform

Ideelt:

Man kunne fx have valgt på hver lokalitet at få lavet Punkttællinger udført på samme rute Tidlig, Sen og Nat Ynglefugle samt Vinterfugle.

Anvende samme metode alle tre optællingsår.

Anvende samme måde at registrere naturtype/habitat på alle lokaliteterne.

Man må affinde sig med, at der anvendes forskellige personer som optællere på forskellige lokaliteter.

DOF-KU-tilgang:

Man har valgt i 2025 at anvende FiNN/Spontantælling, som udføres af forskellige personer på tilfældige steder på Store FiNN lokaliteterne på tilfældige tidspunkter af døgnet og året.

I 2026 og 2027 vil man muligvis ændre metode ud fra erfaringerne fra 2025.

Jeg ved ikke, hvordan man i FiNN-projektet vil registrere naturtype/habitat på de enkelte lokaliteter.

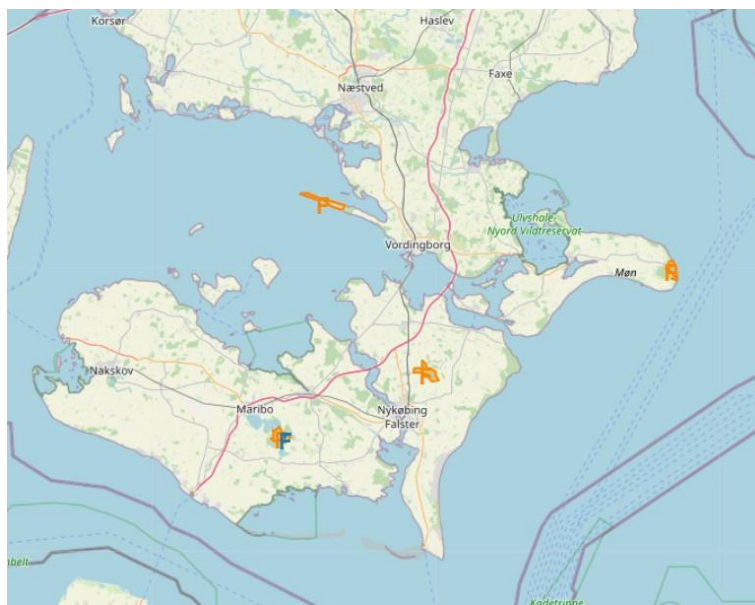
Lav Store FiNN tællinger i DOF Storstrøms område

I DOF Storstrøms område er der en Lille FiNN lokalitet i Søholt Storskov og Store FiNN lokaliteter i Søholt Storskov, på Knudshoved Odde, i Klinteskov og desuden i Hannenov-Ovstrup Skov.

([Se opdateret kort.](#))

Ved udsendelsen af dette nummer af Strømtæren er det for sent at komme med til at lave FiNN-unglefugletællinger i 2025. Store FiNN projektet kører videre i 2026 og 2027. Så hvis du har lyst, kan du deltage der.

Muligvis vælger projektet at ændre ved optællingsmetoden for FiNN-tællingerne på baggrund af erfaringerne fra 2025. Så inden du går i gang i foråret 2026, er det vigtigt, at du ser på den opdaterede vejledning på [DOF's hjemmeside](#).

FiNN lokaliteter i DOF Storstrøm område.

Ringdrossel-rekord

Af Leif Schack-Nielsen

Nogle af de mange rastende Ringdrossler. Foto: Bo Kayser.

Påskedag, søndag den 20. april, satte Østmøn rekord i antal Ringdrossler. Aldrig før er der blevet set så mange rastende Ringdrossler på én dag i det østlige Danmark.

På Høvblege, som er en traditionel forårslokalitet for arten, blev der set skønsmæssigt 80-100. Men det var meget svært at få overblik over antallet af fugle i de mange buske og træer. På et tidspunkt lettede hovedparten af Ringdrosslerne af en eller anden grund, og her var der ikke mindre end 68 i luften på én gang! Samtidig blev der set 37 rastende Ringdrossler fire kilometer fra Høvblege, nemlig ved Langbjerggård.

Den følgende dag var der stadig en del Ringdrossler tilbage på Høvblege, men herefter forsvandt de i løbet af de næste tre dage.

Hvor usædvanligt er det så med så mange rastende Ringdrossler? Som nævnt er der aldrig tidligere blevet set så mange i det østlige Danmark. I Nordjylland ser man regelmæssigt mange Ringdrossler, men de er stort set altid på træk. Men med rastende fugle er det noget andet. Faktisk er der kun i

syv tilfælde set et tilsvarende eller større antal rastende Ringdrossler i Danmark, end det vi så på Møn, og det var i alle tilfælde i Nordjylland. Så Påskedagen var i flere henseender en rekorddag.

Trækket af Ringdrossler er overstået, når du læser dette. Men måske var det en idé at tage til Høvblege næste år for at se arten. Det er der faktisk en del fuglekiggere, der gør. Det er bedst at komme i perioden 10. april til 1. maj. Her er en praktisk anvisning:

Man kan parkere på en lille parkeringsplads ved krydset mellem Busenevej og Gurkebakken. Herfra fører en sti op på Høvblege. Allerede på det første stykke af stien skal man holde øje med fuglene. De fouragerer ofte på jorden foran det levende hegn, man møder efter en kort gåtur. Gå også en tur langs hegnet til begge sider – det er her, Ringdrosslerne kan lide at være.

Ringdrossel hun spiser hyben. Foto: Bo Kayser.

Man skal ofte være tålmodig. Fuglene er meget sky og gemmer sig i vegetationen i længere perioder. Men det betaler sig at bruge lidt tid på eftersøgningen. Held og lykke!

Arrangement om spontan- og punkttællinger i DOF Storstrøm

Af Lasse B. Højrup og Søren Højrup (punkttællingskoordinator)

"Har du lyst til at bidrage til at indsamle data, der bruges til at forvalte fuglebestandene i Danmark? I DOF Storstrøm har vi brug for flere, der har lyst til at lave spontan- og/eller punkttællinger, så vi fortsat kan bidrage med viden om fuglenes udbredelse og bestandsudviklinger inden for lokalafdelingens rammer. "

Sådan skrev vi i et særnummer af STRØMSTÆREN i april og inviterede samtidig interesserede fuglekiggere til et møde, hvor vi ville introducere de forskellige punkttællingsmuligheder, kombineret med praktiske øvelser.

Søren, Lasse og Jakob. Foto: Lasse B. Højrup.

Arrangementet blev afholdt den 17. maj, men da der kun var én tilmelding, ændrede vi lidt i programmet: Vi besøgte i stedet Jakob, der havde tilmeldt sig, og cyklede hans nylavede punkttællingsrute igennem. Det gav en rigtig god snak om naturtyper og meget andet, og vi lærte alle 3 noget. Ved en spontantælling på turen kunne vi også konstatere, at der ikke er noget "facit", når vi tæller, for der var forskel på, hvad vi hver især havde registreret – en god og praktisk øvelse, der beroligede den "nye" punkttæller.

Før arrangementet havde vi opfordret nuværende punkttællere til at tage et "føl" med på deres sene yngletælling, og vi fik flere

positive tilmeldinger – 1000 tak for det. Desværre fik vi ikke brug for det denne gang.

Vi havde håbet på flere tilmeldinger, men måske det bare er et udtryk for, at vi har de spontan- og punkttællere, som lokalafdelingen kan engagere.

Med de 2 arrangementer, vi har lavet i år: et for nuværende og et for kommende punkttællere, er det lykkedes os at hverve 2 nye punkttællere i lokalafdelingen. Begge er aktive fuglekiggere med mod på at give den gas med tællinger af begge slags.

Så vi har da planer om at gentage lignende arrangementer næste forår, og opfordrer alle nuværende punkttællere til at "prikke" til mulige punkttællere blandt de folk, de kender. Det kunne jo være, at en direkte opfordring kunne være begyndelsen til en ny og dejlig tilværelse som punkttæller – især når der er mulighed for at være "føl" og/eller deltage i vores arrangement inden.

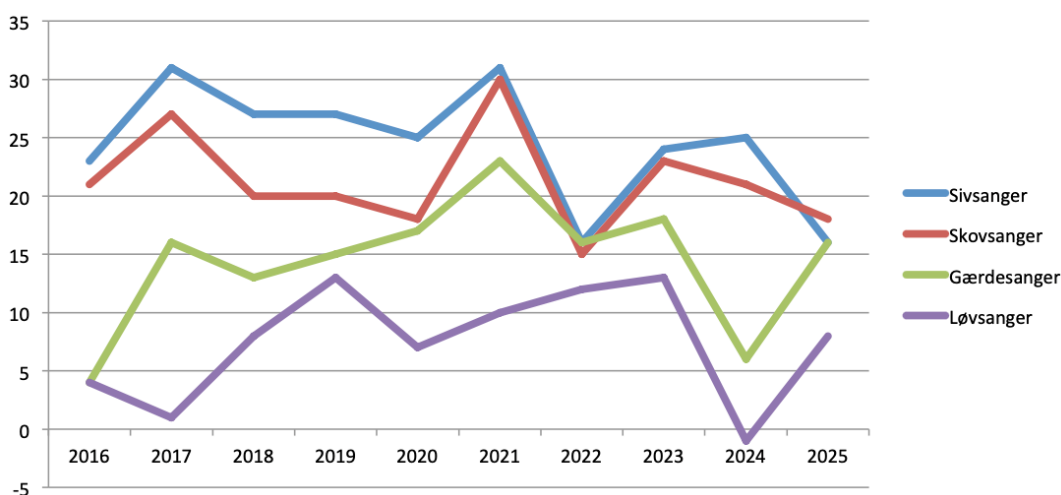
Kom fuglene tidligt i år?

Af Leif Schack-Nielsen

Jeg har flere gange i løbet af dette forår tænkt, at trækfuglene kom noget tidligt i år. Også andre fuglekiggere har givet udtryk for dette. Men er det nu også sådan, eller er det bare en usaglig fornemmelse? For at få lidt saglig baggrund dykkede jeg ned i ankomstdatoer for nogle fuglearter i DOFbasen. Det er vigtigt at understrege, at ankomstdatoerne gælder for fuglearterne i DOF Storstrøm. Det er for eksempel typisk for flere fuglearter, at de ankommer et par dage tidligere til det sydlige Jylland.

Jeg udvalgte fire arter af sangere, men udelod en lang række andre, som måske kunne give et andet billede – altså ikke særlig videnskabeligt! Men mon ikke de fire arter kan give et fingerpeg?

Lidt forklaring til den lodrette Y-akse på grafen: Tallene fra – 5 til 35 er datoer i slutningen af marts, hele april og begyndelsen af maj. Fx er – 1 31. marts, 20 er 20. april, og 31 er 1. maj.

Som man kan se, er der en lille tendens til, at især Sivsanger men også Skovsanger kom tidligt i år. Derimod er Gærdesanger og Løvsanger, som begge kom tidligt i 2024, ikke kommet specielt tidligt i 2025. Man kan også se, at det ikke er usædvanligt med variationer i ankomstdatoerne både den ene og den anden vej. Skiftende vejrsystemer med højtryk og lavtryk kan have givet betydeligt skiftende ankomstdatoer. Man skal heller ikke være blind for, at fuglekiggernes indsats varierer meget, alt efter om det er weekend eller ej, eller om påsken ligger tidligt eller sent. Så billedet er bestemt ikke entydigt.

Så min fornemmelse af, at mange trækfugle ankom tidligt i år, holdt måske ikke! Men det er stadig spændende at lytte efter den første syngende fugl af en eller anden art. Det giver altid et "kick", når man lige pludselig hører den.

Næste nummer af Strømtæren: Om DOF Storstrøm på tur til Nordjylland 29. maj til 1. juni

Af Søren Højrup

Glæd jer til at læse den store fortælling fra DOF Storstrøms tur til Nordjylland og Vendsyssel, hvor 26 fuglefolk fik stillet nysgerrigheden for rider og andre spændende fugle – hele 130 arter. Kommer i septembernummeret af Strømtæren.

